

Effekter av höjda pensionsåldrar – rapportserie

Sammanfattning

PENSIONS
MYNDIGHETEN

Innehåll

Effekter av höjda pensionsåldrar – rapportserie	1
Förord	3
Sammanfattning	4
Pensionsnormen i förändring – Hur höjda åldersgränser påverkar pensionsåldern	4
Vilka utträdesvägar finns till pension? – En studie av olika inkomstkällor innan pensionsuttaget	4
Fler äldre i arbete? – Hur höjda åldersgränser i pensionssystemet påverkar sysselsättning och arbetskraftsutbud bland äldre	5
Avslutande kommentar	5
1. Inledning	6
2. Pensionsnormen i förändring	7
3. Vilka utträdesvägar finns till pension?	8
4. Fler äldre i arbete?	9
Referenser	10

Förord

Pensionsmyndighetens uppdrag är att administrera och betala ut den allmänna pensionen. Vi ska ge såväl generell som individuell information om hela pensionen samt informera om vilka faktorer som påverkar pensionens storlek och tydliggöra vilka konsekvenser olika val kan få för pensionen. Vidare ska myndigheten stärka pensionärer och pensionssparare som konsumenter inom pensionsrelaterade områden. Vi ska också följa, analysera och förmedla ålderspensionssystemets utveckling och effekter för enskilda och samhälle.

Pensionsmyndigheten har under hösten 2025 publicerat en Pensionsåldersserie, bestående av tre rapporter. Rapportserien belyser och utvärderar effekterna av de höjda åldersgränserna i det allmänna pensionssystemet som infördes 2023. Denna fjärde och avslutande rapporten sammanfattar resultaten från hela serien.

Stockholm, 28 november 2025.

Kristian Seth

Analyschef, Pensionsmyndigheten

Sammanfattning

Sammantaget visar resultaten i Pensionsmyndighetens Pensionsåldersserie att de höjda åldersgränserna har bidragit till att fler arbetar högre upp i åldern och att detta gäller även de som inte påverkas direkt av höjda åldersgränser, det vill säga normen för pensionering har förskjutits.

Den tidigaste åldern för när man kan få ersättning från grundskyddet i det allmänna pensionssystemet höjdes 2023 från 65 till 66 år. Pensionsåldersserien belyser och utvärderar effekterna av den höjda åldersgränsen. Syftet är att öka kunskapen om hur förändringarna påverkar individer, arbetslivet och samhälle, samt att bidra med faktaunderlag till det fortsatta samtalet om pensionsåldrar.

Pensionsnormen i förändring – Hur höjda åldersgränser påverkar pensionsåldern

Höjningen av åldersgränsen har inte bara påverkat dem som är ekonomiskt beroende av pensionssystemet grundskydd – den har även förändrat normen för när det är vanligt att gå i pension. Pensionsmyndighetens analys visar att nästan var femte person, bland dem som inte berörs ekonomiskt, har valt att senarelägga sitt pensionsuttag. Reformen har bidragit till att medelpensioneringsåldern ökat och att 66 år i högre grad betraktas som den nya normala pensionsåldern. Studien visar också att tidig och tydlig information är viktig för att förstärka reformens genomslag. Effekterna behöver följas över tid, särskilt inför kommande höjningar av riktåldern, då förändringarna kan få olika konsekvenser för kvinnor och män.

Vilka utträdesvägar finns till pension? – En studie av olika inkomstkällor innan pensionsuttaget

De senaste årens höjningar av pensionsåldrarna har lett till att fler individer i åldrarna 61–65 år har lön som huvudsaklig inkomst, samtidigt som färre individer har allmän pension som huvudinkomst vid samma åldrar. Även antalet år som individer i genomsnitt har utbetalning från socialförsäkringssystemet efter 60 års ålder har minskat mellan 2019 och 2024. Det tyder på att lagändringarna för höjd pensionsålder haft avsedd effekt.

Fler äldre i arbete? – Hur höjda åldersgränser i pensionssystemet påverkar sysselsättning och arbetskraftsutbud bland äldre

Åldershöjningen 2023 av rätten till grundskydd från 65 till 66 år har lett till att både arbetskraftsutbudet och sysselsättningen ökat vid 65 års ålder. Arbetskraftsutbudet steg med 3,5 procentenheter och sysselsättningen med 1,1 procentenhet, motsvarande cirka 3 800 respektive 1 200 personer. Vissa grupper påverkas mer än andra. Effekterna är störst bland personer med förgymnasial utbildning, utrikes födda och dem med lägre inkomster. Sysselsättningen ökar främst bland individer med medelinkomster. Rapporten visar att reformen redan gett en sysselsättningseffekt, trots den korta tiden som undersöktes. Den visar också att reformen ökar arbetskraftsutbudet mer än sysselsättningen. Fortsatt uppföljning behövs delvis för att närmare undersöka varför effekterna skiljer sig åt för arbetskraftsutbud och sysselsättning, delvis för att förstå hur åldershöjningar kommer att påverka arbetslivet på lång sikt.

Avslutande kommentar

Tillsammans ger rapporterna en bild av hur reformerna påverkar individer, arbetslivet och samhällsekonomin. Sammantaget pekar resultaten på att reformerna har fått avsedda effekter, men att fortsatt uppföljning är central för att förstå långsiktiga konsekvenser och säkerställa ett hållbart pensionssystem.

1. Inledning

Under lång tid har den genomsnittliga livslängden i Sverige ökat, medan de åldrar då människor börjar ta ut sin allmänna pension och lämnar arbetskraften inte har ökat i motsvarande utsträckning. Det har skapat växande utmaningar för det allmänna pensionssystemet och för andra delar av välfärden. Därför beslutade riksdagen 2022 om att successivt höja åldersgränserna i pensionssystemet och närliggande trygghetssystem. De första förändringarna trädde i kraft 2023 och från 2026 kommer åldersgränserna att knytas till den så kallade riktåldern.

Pensionsmyndigheten har under hösten 2025 publicerat en Pensionsåldersserie och följande tre rapporter ingår i den:

1. Pensionsnormen i förändring – Hur höjda åldersgränser påverkar pensionsåldern
2. Vilka utträdesvägar finns till pension? – En studie av olika inkomstkällor innan pensionsuttaget
3. Fler äldre i arbete? – Hur höjda åldersgränser i pensionssystemet påverkar sysselsättning och arbetskraftsutbud bland äldre

Rapportserien belyser och utvärderar effekterna av de höjda åldersgränserna i det allmänna pensionssystemet. Syftet är att öka kunskapen om hur förändringarna påverkar individer, arbetslivet och samhälle, samt att bidra med faktaunderlag till det fortsatta samtalet om pensionsåldrar.

Denna fjärde rapport och avslutande rapporten sammanfattar resultaten från hela serien.

2. Pensionsnormen i förändring

När åldersgränsen för grundskydd i det allmänna pensionssystemet och i kringliggande försäkringar höjdes från 65 till 66 år 2023, tvingades personer som är beroende av dessa förmåner att senarelägga sin pensionering. Reformen har dock påverkat fler än dessa grupper – nästan var femte person väljer numera att vänta med sin pension till efter 65 års ålder. Normen för när det är ”normalt” att gå i pension håller därmed på att förändras.

För att undersöka hur reformen påverkat pensioneringsbeteendet har Pensionsmyndigheten genomfört en analys av personer födda 1958 – den första årskullen som omfattas av den höjda åldersgränsen – och jämfört dem med personer födda 1957, som inte påverkats.

Resultaten visar att 17 procent av de som tidigare tog ut pension vid 65 års ålder har senarelagt sitt pensionsuttag. Ungefär hälften har börjat ta ut pension vid 66 års ålder, medan resten väntar ännu längre. Effekten motsvarar en ökning av medelpensioneringsåldern med 0,1 år. Resultaten i rapporten visar på en tydlig och relativt stor normeffekt som är i linje med tidigare internationella studiers resultat.

Eftersom beslutet om höjd åldersgräns togs kort före införandet hade många födda 1958 förmodligen redan bestämt sina pensioneringsplaner. En tidigare och tydligare kommunikation hade sannolikt lett till ett större genomslag.

Normer förändras succesivt. För att förstå hur riktåldern påverkar pensioneringsbeteendet krävs fortsatt uppföljning, särskilt inför nästa höjning till 67 år 2026. Eftersom kvinnor i högre utsträckning än män berörs av grundskyddet kan framtida höjningar påverka dem mer. Pensionsmyndigheten kommer därför att följa utvecklingen över tid och analysera eventuella effekter på jämställdheten i pensionerna.

3. Vilka utträdesvägar finns till pension?

Denna rapport från Pensionsmyndigheten baseras på nya månadsdata från arbetsgivardeklarationer. Den övergripande slutsatsen är att utvecklingen hittills visar att fler äldre förlänger sitt arbetsliv jämfört med tidigare generationer.

Höjningarna av pensionsåldrarna under senare år har inneburit att fler individer har lön som huvudsaklig inkomst vid åldrarna 61–65 år och att färre individer har allmän pension som huvudinkomst vid samma åldrar.

Mellan 2019 och 2024 har individer i genomsnitt fått färre år med ersättning från socialförsäkringar som allmän pension, sjukersättning, sjukpenning och a-kassa. Mätt från 60 års ålder har det genomsnittliga antalet år med sådana ersättningar minskat från 21,3 till 20,8 år. Den tydligaste minskningen har skett under 2023–2024, efter att pensionsåldern höjdes 2023.

Tre år före pensioneringen och därefter ökar tjänstepensionen som den högsta inkomstkällan. Den ökar med 4,6 procentenheter för kvinnor och 3,8 procentenheter för män. Även inkomstgrundad sjukersättning ökar med ungefär 1 procentenhet för både kvinnor och män under samma period. Efter att man börjat ta ut inkomstpension är det vanligt att lönen fortfarande är högre än den allmänna pensionen. Sex månader efter pensionsuttaget hade ungefär 20 procent av de som var 63 år och äldre högre månadslön än allmän pension.

Majoriteten av de som tog ut inkomstpension under 2024 hade en ökande årslön under de närmsta åren före pensioneringen. Medianlönen ökade med 0,9 till 2,8 procent per år mellan 2019 och 2023. Ungefär en tredjedel hade dock en minskad årslön, men oftast bara med en liten skillnad på någon eller några procent.

Om man jämför alla inkomster, det vill säga lön, pension, bidrag med mera, tre månader före och efter uttaget av inkomstpension blir kompensationsgraden 88 procent för män och 91 procent för kvinnor för de som är födda 1954–1961. Det innebär alltså att medianinkomsten minskar med cirka 10 procent efter att man börjat ta ut inkomstpension. Om man enbart inkluderar uppgifterna om allmän pension, viss tjänstepension¹ och vissa privata pensioner är månadskompensationsgraden, kvoten av pensionen tre månader efter pensionsuttag och förvärvsinkomsten tre månader före pensionering, 59 procent för män och 64 procent för kvinnor. Månadskompensationsgraden för enbart allmän pension är 56 procent för män och 58 procent för kvinnor.

¹ Ungefär 30 procent av tjänstepensionerna ingår i dataunderlaget.

4. Fler äldre i arbete?

År 2023 höjdes åldersgränsen för när individer har rätt till det grundskydd som riktar sig till äldre, från 65 till 66 år. Ett syfte med lagändringen var att förlänga arbetslivet. För att undersöka hur reformen har påverkat äldres arbetsliv har Pensionsmyndigheten undersökt om åldershöjningen påverkat arbetskraftsutbudet och sysselsättningen. Rapporten undersöker även om effekten är olika beroende på utbildningsnivå, inrikes respektive utrikes bakgrund, arbetsinkomster och kön.

Vi har genomfört en analys av personer födda 1958, den första årskullen som omfattas av den höjda åldersgränsen, och jämför dem med personer födda 1957, som inte påverkats. Analyserna bygger på mikrodatabaser. I dessa data definierar vi en person som sysselsatt om denna har en inkomst från arbete. En individ definieras som en del av arbetskraftsutbudet om hen är sysselsatt, arbetslös eller inte erhåller ersättning från någon socialförsäkring (exempelvis sjuk- eller aktivitetsersättning eller allmän pension).

Resultaten visar att åldershöjningen har ökat både arbetskraftsutbudet och sysselsättningen. Till följd av reformen ökade utbudet av arbetskraft med 3,5 procentenheter och sysselsättningen ökade med 1,1 procentenhet. Detta motsvarar cirka 3 800 respektive 1 200 personer. Vissa grupper av individer påverkas mer än andra. De med förgymnasial utbildning påverkas mer än de med gymnasial eller eftergymnasial utbildning. Utrikes födda påverkas till högre grad än inrikes födda. Analysen visar även att ökningen i arbetskraft främst utgörs av dem med lägre inkomster (inkomstkvartil 1 och 2). Sysselsättningen ökar mest bland dem med medelinkomster (inkomstkvartil 2 och 3).

Redan kort efter reformen finns det en sysselsättningseffekt. Samtidigt ökar arbetskraftsdeltagandet mer än sysselsättningen och vissa grupper påverkas mer av reformen än andra. Innan 2023 års reform genomfördes förväntades effekten på sysselsättningen bli större på sikt, särskilt när den lägsta uttagsåldern blivit 65 år eller äldre. År 2026 införs riktåldern. Därmed blir åldersgränserna dynamiska och kommer höjas igen i framtiden. För att förstå hur åldershöjningarna kommer att påverka arbetslivet på lång sikt är det viktigt att fortsätta följa och utvärdera utvecklingen över tid.

Referenser

Pensionsmyndigheten (2025). *Pensionsnormen i förändring – Hur höjda åldersgränser påverkar pensionsåldern*. Rapport 1 i rapportserie om pensionsåldrar, VER 2025–332.

Pensionsmyndigheten (2025). *Vilka utträdesvägar finns till pension? En studie av olika inkomstkällor innan pensionsuttaget*. Rapport nr 2 i rapportserie om pensionsåldrar, VER 2025–405.

Pensionsmyndigheten (2025). *Fler äldre i arbete? – Hur höjda åldersgränser i pensionssystemet påverkar sysselsättning och arbetskraftsutbud bland äldre*. Rapport nr 3 i rapportserie om pensionsåldrar, VER 2025–432